

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Economische Zaken
Mw. M.J.A. van der Hoeven
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 10 juni 2010
doorkiesnummer 070 - 361 9721
faxnummer 070 - 361 9746
e-mail Voorlichting@rechtspraak.nl
cc De Minister van Justitie
onderwerp Advies conceptvoorstel Wet strategische diensten

Geachte mevrouw Van der Hoeven,

Bij brief van 7 april 2010 verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake het conceptvoorstel Wet strategische diensten (het “**Wetsvoorstel**”). Dit wetsvoorstel geeft regels over strategische diensten. Hieronder vallen de niet-fysieke overdracht van programmatuur of technologie, het verlenen van technische bijstand en het verlenen van tussenhandeldiensten. Het wetsvoorstel stelt leveringen en diensten die tevens voor militaire doelen aangewend kunnen worden, strafbaar. Bepaalde leveringen en diensten zijn onder voorwaarden wel toegestaan. Het is de Minister van Economische Zaken die hiervoor een vergunning verleent. In de praktijk is de vergunningverlening gemandateerd aan de voorzitter van het managementteam van de CDIU¹.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

Advies

Vergunning van rechtswege

In het wetsvoorstel is een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat een vergunning van rechtswege wordt verstrekt wanneer de termijn waarbinnen de vergunning verleend zou moeten worden, is verstreken. Wanneer een vergunning met betrekking tot strategische diensten van rechtswege, ten onrechte is verleend, kan dit ernstige, onomkeerbare gevolgen hebben. De mogelijkheid een uitzondering op te nemen vloeit voort uit artikel 28 van de Dienstenwet. De Raad kan zich vinden in dit standpunt.

---

¹ Douane Noord/Centrale Dienst voor In- en Uitvoer van de Douane.

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 10 juni 2010
pagina 2 van 3

Concentratie

In het vierde lid van artikel 18 van het wetsvoorstel wordt voorgesteld om, in afwijking van artikel 8:7 tweede lid van de Awb, de zaken die uit dit wetsvoorstel voortvloeien te behandelen bij de rechtbank Haarlem. In de Memorie van Toelichting is aangegeven dat de uitvoer van strategische goederen en het verlenen van strategische diensten nauw kunnen samenhangen. In dat verband is concentratie van rechtspraak bij de rechtbank Haarlem wenselijk, omdat zo kan worden aangesloten bij het geldende regime ten aanzien van strategische goederen zoals bepaald is in de artikelen 8:2 en 8:3 van de Algemene douanewet. In artikel 8:2 lid vier van die wet is de rechtbank Haarlem als bevoegde rechtbank aangewezen.

Dit betekent dat beroep open staat bij de rechtbank Haarlem, hoger beroep bij het gerechtshof Amsterdam en cassatie bij de Hoge Raad.

De Raad merkt op dat rechterlijke concentratie gelet op de ingrijpende gevolgen voor de rechtspleging slechts in een aantal gevallen aan de orde kan zijn. In het toetsingskader Rechterlijke concentratie dat door de Raad in samenspraak met de gerechten is opgesteld, is opgenomen dat rechterlijke concentratie slechts aan de orde is indien:

- de behandeling van een categorie zaken *bijzondere rechterlijke expertise* vereist, en
- zich jaarlijks een *beperkt aantal zaken* van deze categorie aandient.

Van *bijzondere rechterlijke expertise* is sprake als voor de behandeling van de zaken een meer dan gemiddelde rechterlijke kennis is vereist en/of ervaring met de behandeling van bepaalde zaken is vereist. Daarnaast dient bij de keuze voor concentratie zoveel mogelijk te worden aangesloten bij bestaande clusters van bijzondere competenties of aanwezige expertise.

De Douanekamer van de rechtbank Haarlem behandelt zaken die onder de Algemene douanewet vallen. Momenteel behandelt zij de zaken die gaan over strategische goederen. Gelet op het feit dat de strategische diensten betrekking hebben op strategische goederen zijn deze zaken in de praktijk nauw met elkaar verbonden. Binnen de rechtbank Haarlem bestaat veel bijzondere expertise over met name grensoverschrijdende leveringen en diensten. Gelet op die al aanwezige kennis en ervaring is het, op grond van het bovenstaande, aangewezen dat de zaken die uit dit wetsvoorstel voortvloeien in eerste aanleg bij de rechtbank Haarlem worden behandeld.

Daarnaast dient ook voldaan te worden aan het vereiste dat het slechts om een beperkt aantal zaken zal gaan. In hoofdstuk 8 van de MvT³ is aangegeven dat het zal gaan om 60 extra vergunningaanvragen per jaar. Uitgaande van de normale beroeps- en hoger beroepspercentages betekent dit een klein aantal extra zaken voor de bestuursrechter.

Gelet op het voorgaande kan de Raad instemmen met de concentratie van deze zaken in eerste aanleg bij de rechtbank Haarlem.

---

³ MvT, pagina 12.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 10 juni 2010
pagina 3 van 3

Werklast

De werklastgevolgen als gevolg van invoering van het wetsvoorstel acht de Raad miniem. Mocht na de invoering van de wet toch sprake zijn van substantiële werklastgevolgen, dan houdt de Raad zich het recht voor om hier op een later moment op terug te komen.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. J.C. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak